

Мездра

Общински вестник XXI век

www.mezdra.bg
<http://www.facebook.com/mezdraXXIvek>

Мездра, сряда, 22 юни - 6 юли 2011 г.

Бр. 13 (260), Година X, Цена 0.30 лв.

Община Мездра спечели поредния европейски проект

КОРЕКЦИЯ НА РЕКА БОДЕНСКА БАРА

Мирослав ГЕТОВ

Община Мездра спечели още един проект по Оперативна програма "Регионално развитие" (ОПРР) 2007 - 2013 г. След като през 2008/09 изпълни успешно проектите: "Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез реконструкция на общински път в община Мездра. Път VRC 1143 - /III-103/" и "Осигуряване на подходяща образователна инфраструктура за основното и средно образование и предучилищния процес на територията на община Мездра" - двата на обща стойност 8 411 401.09 лв., Общината получи одобрение да реализира проекта за корекция на река Боденска бара в участъка от ОДЗ №1 "Мир" до ж. п. моста при каменни карриери. Той е по Приоритетна ос 1: "Устойчиво

и интегрирано градско развитие", Операция 1.4. "Подобряване на физическата среда и превенция на риска", Схема за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-06/2010: "Подкрепа за дреб-

номащабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските агломерации".

Договора подписаха на 3 юни в столицата кметът Иван Аспарухов и ръководителят на Уп-

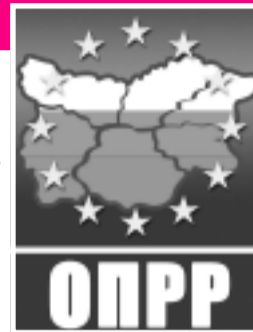

равляващия огран Лиляна Павлова - зам.-министър на регионалното развитие и благоустройството.

Стойността на новия инвестиционен проект е 1 049 708.26 лв. 95% от тях или 997 222.85 лв. ще бъдат отпуснати безвъзмездно по ОПРР, а останалите 5% (52 485.41 лв.) е съфинансирането, поето от Община Мездра. В рамки-

и храсти, а неравностите по бреговете ще бъдат заравнени. С цел създаване на оптимална организация на обекта ще бъдат изградени временен канал за отбиване на водата, временна отбивна дига и временни пътища за осъществяване на транспортните комуникации.

Същинските строително-монтажни дей-

Мисъл на броя:

„Цялата истина минава през три етапа. Първо, смятана е за абсурд. Второ, тя е насилва спирана. Трето, приемана е за очевидност“

ШОПЕНХАУЕР

ности включват почистване на хумус и извличане на слаби почви, направа на масов изкоп за оформяне гъното на канала и на ръчен изкоп до постигане на проектния наклон, насипни работи и обратни насипвания, както и изграждане на стоманобетонен канал за оформяне на напречния профил на коритото. Накрая временните съоръжения ще бъдат премахнати, а природната среда възстановена чрез залесяване.

В резултат на това речното корито на Боденска бара ще бъде коригирано и почиствено, ще бъдат изградени гънни прагове и подпорни стени по двата бряга и укрепени стръмните откоси и не последно място - коритото ще бъде издълбано и разширено.

Срокът за реализиране на проекта е 24 месеца т. е. до края на май 2013 г. Според предварителния график същинските строително-монтажни работи ще стартират наесен, най-рано през септември, след като приключи тръжната процедура за избор на фирма-изпълнител.

Този документ е създаден в рамките на проект BG161PO001/1.4-06/2010/021 обект "Корекция на р. Боденска бара, гр. Мездра", който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Мездра и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.

135 години от сражението в м. Рашов дол

По традиция, датираща от 1976 г., на 3 юни в м. Рашов дол край с. Лютиброд се състоя възстановка на последното сражение на оцелелите ботеви четници, станало на 21 май (ст. стил) 1876 г. Този път в ролята на комита успешно се превъплъти нашият колега - художникът-фотограф Евгени Кучков. Както се казва в подобни случаи: кръвта вода не става!

Ботеви дни'2011

4 ЮНИ - ДЕН НА ЗВЕРИНО

На 4 юни жителите и гостите на най-многолюдното село в община Мездра отбелязаха Деня на Зверино. Празникът е установен във връзка с паметното историческо събитие: преминаването през нощта на 22 май (4 юни н. ст.) 1876 г. на група от 20-на ботеви четници, предвождани от военния командир поручик Никола Войновски, през брода на р. Искър до църквата "Св. Димитър", което е подпомогнато от родолюбиви зверинчани. На това свято място през 1970 г. е поставен гранитен паметен знак, изработен от врачанския скулптор Цено Ценов.

Тазгодишното чест-

ване на Деня на Зверино означава приятелска футболна среща между представителния мъжки отбор на ФК "Скала" и юношите ст. възраст на клуба.

По-сетне по инициатива на местното кметство в градинката до моста на Искъра официално беше открита паметна плоча на загиналите зверинчани в Първата световна война: воините от първа рота на 35-и пехотен врачан-

ски полк Вълко и Мито Йотови, Давид Митов, Иван Илиев (Вако), Илия Вацов, Илия Кацарски и Никола Цанов.

Продължава на 2 стр.

Литературен салон

ДЯВОЛСКИТЕ ИСТОРИИ
НА ЦВЕТКО СТЕЕВ

През юни в НЧ "Просвета - 1925" се състоя представяне на сборника с разкази "Дявол на врата" от Цветко Стеев. Редактор на книгата, която излиза под щемпела на Издателство "Българска книжица", е Трендафил Василев, а художественото оформление е дело на Светла Дамяновска. Обсъждането уважиха почитатели на литературата от Мездра, Зверино и Игнатица. Рецензия за сборника прочете Силвия Нецова - преподавател по бълг. език и литература в СОУ "Св. Климент Охридски" - Зверино.

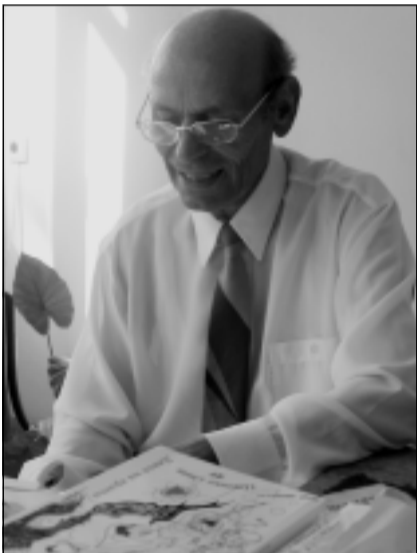
"Дявол на врата" е седмата книга на родения през 1946 г. в с. Игнатица Цветко Стеев. Той е автор също на драматизираната хроника за един владетел "Хан Крум" (1997), на сборника с разкази и новели "Нещо стана" (2000), на новелата "Сто лакти под земята" (2004), на сб. с разкази и новели "Мотолявица" (2005), на стихосбирката "На връх самотен сам не съм" (2005) и на романа "Сами под слънцето" (2007).

Силвия НЕЦОВА

Наскоро излезе от печат по-редната книга на нашия земляк Цветко Стеев - сборникът с разкази "Дявол на врата". Бележитична творба, която включва 17 истории, написани на достъпен, разбираем език - истории, в които прозира талантът на автора да пресъздава реални случки, да придава художествена стойност на народни предания и легенди, да изгражда незабравими литературни герои от обикновените жители на Игнатица, Зверино и съседните села.

Една част от разказите писателят е посветил на своите приятели Любомир Минковски, Найден Христов, Тошко Ковачев, Стоян Христов, Митко Каменов. Четейки тези истории, още веднъж се убеждаваме колко житейска мъдрост има в завета на дядо Мино Тошов: "Та някой ден, като ти прилезна време, запиши тези истории. Ако намериш още, не ги подминавай, понякога думите са по-скъпи от злато." ("Дом-държавица, или сами под слънцето").

А Цветко Стеев умеє да намира нови и нови истории. "Аз им разprávям, че като човек от село толкова често срещам сюжетите на героите си по пътя, че даже с някои се ръкопискам" - споделя авторът в началото на триптиха "Магари". Усетя

хвата музиката. "Па може и една да е, тънко нещо е душата на човека, никой досега не я е пипнал, та се говори все с притчи и учени приказки за нея... Може и една да е, но като се назови с работата и пот, тая душца има нужда в неделя или по някой празник да се пооколити, да се ококори, да се отпусне и разлее и разиграе."

А празника в топлина по гланите, сядам и пиша." Така се раждат забавни магарешки истории, населени с галерия от образи, някои от които все още продължават да щъкат между нас. В тези разкази има тънък, незлобив хумор, но и много истини за битието на балканджиите. Както в миналото, така и днес, Северозападният регион си остава най-бедният за живеене у нас. Сиromашията и трудностите обаче не слагат духа на балканджията. "Всеки човек, какъвто и да е той, носи в себе си две души - едната е за теллото, дето го влачи от понеделник до събота, а другата е за празник" - изповядва авторът в разказа "Залезът на ду-

шата музиката". "Па може и една да е, тънко нещо е душата на човека, никой досега не я е пипнал, та се говори все с притчи и учени приказки за нея... Може и една да е, но като се назови с работата и пот, тая душца има нужда в неделя или по някой празник да се пооколити, да се ококори, да се отпусне и разлее и разиграе."

душите на хората идва с любовта - вечната и свята любов, която хората от Балкана умеят да ценят. Тази любов срещаме в повечето разкази на Стеев: Дяволът е "стъпил на врата" на Ицо и Маргарита в едноименния разказ, драматичната любов на музиканта Илия и Николина ("Залезът на духовата музика"), несподелената любов на Весо със съученичката му Нуша ("Спомен с дъх на Теменужка"), забранената любов на Лилка с Дойно ("Лилка").

В сянката на любовта кротко дреме изневяратата, тя е червената нишка, която свързва най-човешките разкази на писателя. На смъртното си ложе дядо Перо Бръмбара решава

да признае на баба Пена Бръмбарката единствената си изневяра - с комшийката Параскева. "Ей, свят широк, око лакомо, па човек кривне..." Да, ама нещеш ли Бръмбарката не могла да преживее изневяратата и на часа се споминала ("Изповедта").

Някои от сюжетите Цветко Стеев извиква от спомените си за ученическите години. Носталгия по хубавите гимназистки, едва загатната несподелена любов и още нещо... Една красива Теменужка - лекарката д-р Ценова, присъства осезаемо в тези истории: "Тогава, когато исках да изрисувам някой женски образ в разказ, я в новела, аз се обръщах в спомените си към черната дъска, чувах гласа на учителя по химия, който четеше стихове на Дамян Дамянов, тя пишеше формулите, но аз я гледах и беше хубаво. Чудя се дали спомените, та макар и толкоз отдавнашни, можем да ги наречем плацебо на духа..." ("Плацебо").

В заключение искам да отбележа, че макар и написани на художествен, литературен език, разказите, включени в сборника "Дявол на врата", са гарнирани с диалектни думи и изрази като *шишерната дърво, от кочун дядо, баламуряци, какво си се вварагорил* и пр. А това ги прави още по-близки до нас, читателите на Цветко Стеев.

ОБЩИНА МЕЗДРА

ОБЯВЯВА

продажба чрез публичен търг с явно нагдаване на общински недвижим имот - земеделска земя в землището на с. Богенец, м. "Камъка", №087001, с площ 5,985 га.

Търгът ще се проведе на 28 юни 2011 г. от 10.00 ч. в Общината, гр. Мездра, ул. "Хр. Ботев" 27, стая №202. Втора дата - 5 юли 2011 г., в същия час и място.

Изискващите се документи за участие, вкл. депозитът, се внасят в срок до 15.00 ч. на деня, предхождащ търга. Тръжната документация и доп. информация се получават в стая №104 А на Общината, тел. 0910/ 921 16, вътр. 112.

* * *

продажба чрез публичен търг с явно нагдаване на общински недвижими имоти - земеделска земя в землището на с. Брусен, м. "Брусненски слоз":

1.1. Имот №012019, с площ 53,740 га.

1.2. Имот №012018, с площ 16 га.

Търгът ще се проведе на 28 юни 2011 г. от 10.30 ч. в Общината, гр. Мездра, ул. "Хр. Ботев" 27, стая №202. Втора дата - 5 юли 2011 г., в същия час и място.

Изискващите се документи за участие, вкл. депозитът, се внасят в срок до 15.00 ч. на деня, предхождащ търга. Тръжната документация и доп. информация се получават в стая №104 А на Общината, тел. 0910/ 921 16, вътр. 112.

* * *

продажба чрез публичен търг с явно нагдаване на общински недвижим имот - земеделска земя в землището на с. Оселна, м. "Ковачева пагина", №000432, с площ 9,761 га.

Търгът ще се проведе на 28 юни 2011 г. от 11.00 ч. в Общината, гр. Мездра, ул. "Хр. Ботев" 27, стая №202. Втора дата - 5 юли 2011 г., в същия час и място.

Изискващите се документи за участие, вкл. депозитът, се внасят в срок до 15.00 ч. на деня, предхождащ търга. Тръжната документация и доп. информация се получават в стая №104 А на Общината, тел. 0910/ 921 16, вътр. 112.

ДИРЕКЦИЯ "СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ" - ГР. МЕЗДРА

СЪОБЩАВА

на лицата с увреждания за новите моменти при отпускането, отчитането и възстановяването на целевите помощи за покупка и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия (ПСПС и/или МИ):

1. Целевата помощ се отпуска въз основа на молба-декларация по постоянен адрес. Тя се подава от лицето с увреждане, от негов законен представител или от упълномощено от него лице с нотариално заверено пълномощно. На декларатора се предоставя списък на обектите, в които се извършва търговия на дребно с медицински изделия, предназначени за хора с увреждания. Лицата избират търговец на дребно или производител, от който да получат проформа фактура на името на нуждаещото се лице за съответното ПСПС и/или МИ.

2. При подаване на молбата-декларация лицето собствено-оръчно вписва допълнително: № и дата на проформа фактурата, наименованието на търговеца на дребно или производителя, от който е издадена. Лицето декларира, че е запознато с условията за отпускане, отчитане, разходване и възстановяване размера на помощта. Вписва желанието си за начина на изплащане на целевата помощ, както и данни за личен IBAN (при изплащане по банков път).

3. Лицето с увреждане, негов законен представител или упълномощено от него лице заплаща ПСПС и/или МИ на избрания от тях търговец. В 30-дневен срок от получаване на помощта в Д "СП" задължително се представя оригиналната фактура и касова бележка за справка и се прилага копие на двата документа заедно с приемно-предавателния протокол за полученото изделие (изключение се прави в случаите, когато изделието е изработено по индивидуална поръчка). При загубване на разходооправдателния документ - фактура и касова бележка, лицето се снабдява със съответния дубликат от търговеца на дребно.

Ако стойността на изделието по представената фактура и касова бележка е по-ниска от получената помощ, лицето възстановява в Д "СП" по касов или безкасов път разликата до отпуснатата целева помощ. Ако сумата не бъде възстановена, Д "СП" изпраща писменна покана в срок от 7 дни да се възстанови разликата до отпуснатата целева помощ. Ако след изтичането на този срок сумата не е възстановена, се предприемат действия по реда на ГПК.

Лицата, неизползвали целевата помощ по предназначение, възстановяват пълния размер на помощта. Ако до 30 дни от получаване на целевата помощ лицето не представи фактурата и касовата бележка и помощта не е усвоена по предназначение, Д "СП" го уведомява писмено и покана в срок от 7 дни да възстанови неусвоената целева помощ. Ако след изтичането на този срок сумата не е възстановена, се предприемат действия по реда на ГПК.

За доп. информация: тел. 0910/ 925 83
0882 826 166 - Габриела Недкова

4 ЮНИ - ДЕН НА ЗВЕРИНО

От 1 стр.

Имената на героите са издирени от краеведа Ивана Захариева, а възпоменателният знак е дело на майстора-каменолодец Мирослав Борисов.

Привечер в НЧ "Факел - 1926" се съ-

стоя празничен концерт, в който взеха участие самодейни състави, групи и индивидуални изпълнители от Мездра, Зверино, Игнатица и Оселна. За пръв път навръх 4 юни бе организиран поход по стъпките на оцелелите ботевите четници от връх Камарата във Врачанския Балкан до паметния знак край Зверино. В него се включиха средношколци от СОУ "Св. Климент Охридски" с класен ръководител Мима Иванова. Организаторите се надяват походът да стане ежегоден.

По традиция кулминацията на The Day of Memory бе митингът-заря край паметния знак на ботевите четници на брега на Искъра. По този повод водосвет отслужи енорийският свещеник отец Антон, а кметът на селото Найден Христов произнесе слово, посветено на 135-годишнина от подвига на Христо Ботев и неговата чета. Проявата уважи кметът на общината Иван Аспарухов. Поклонението завърши с поднасяне на венци и цветя и с тържествена заря.

Мездра XXI Век

АПЕЛ ЗА ПОМОЩ

Граждански инициативен комитет и Кметство с. Лютиброд, община Мездра
набират средства за възстановяване на БЮСТ-ПАМЕТНИКА на ген.-полк. проф. ИВАН КИНОВ в родното му село Лютиброд

За целта в Банка ДСК - клон Мездра е разкрит набирателна сметка № BG58STSA93000019546195 BIC STSABGSF. Апелираме за Вашата съпричастност!

Футбол

ЛОКО (МЕЗДРА) - ТРЕТИ ВЪВ "В" ГРУПА

ФК Локомотив (Мездра) завърши на призовото трето място в крайното класиране при завръщането си в Северозападната "В" АФГ. През сезон 2010/11 "железничарите" събраха 58 т., при голова разлика 53:23 - актив, натрупан след 17 победи, 7 равенства и 6 загуби. Това е най-доброто ни класиране в третия ешелон от 2003/04, когато под ръководството на Валери Цветанов се наредихме на втора позиция.

Зонален първенец е Бдин (Видин) със 74 т., който влиза в Западна "Б" група. Втори останана Ботев (Козлодуг) с 61 т., а челната шестца допълват Янтра'2000 (Габрово) с 53, Спартак 1919 (Плевен) с 51 и Спарта (Самоводене) с 50 т.

В сравнение с есенния полусезон напролет момчетата на треньора Николай Нинов се представиха малко по-добре: те записаха 9 победи, 3 реми-

та и 3 поражения, спечелвайки 30 т., при голово съотношение 35:13, докато през първия дял от шампионата "червено-черните" имаха 28 т. и голова разлика 18:10 (8 победи, 4 равенства, 3 загуби), с които зимуваха на четвърто място в подреждането. Сизвоюваните навън 31 т. локомотивци са едни от най-доб-

рите домакини в групата (непосредствено след Бдин с 32 т.). Същевременно обаче със спечелените едва 27 т. на собствен терен сме сред най-слабите отбори-домакини.

Голмайстор на тима е Петър Златков с 10 точни попадения. Негови подгласници в листата на топреализаторите са Цвет-

тан Цветанов със 7 и Александър Миков с 6 гола. Следват: Стратил Илчев и Мартин Маринов - с по 5, Валентин Лалов - 3, Цветан Николов, Георги Иванов, Агриян Игов и Илия Длагонски - по 2, Стоян Димов, Елин Петков, Цветко Иванов, Николай Ковачев, Здравко Рафаилов и Захари Младенов - по 1.

Художествена гимнастика

КЛУБ "АНЕЛИЯ" СПЕЧЕЛИ КУПА "ПЛЕВЕН"

Мездренският клуб "Анелия" е тазгодишният носител на купа "Плевен" в VIII-то издание на едноименния турнир по художествена гимнастика за деца от 5 до 10-годишна възраст, който се провежда в града на Панорамата.

ви групи - индивидуално и при ансамблите. В турнира взеха участие над 100 малки граци от 6 клуба: освен състезателките на ЖКХГ "Анелия", в него се включиха представителки на "Еlegant" (Плевен), "Алегро" (Търговище),

мелина Цинцарска в състав: Ана-Мария Петкова, Дарина Костова, Елеонора Цекова, Иванина Вълчева и Цветанка Цветкова. Също на първо място, но при 7-годишните, се класира ансамбълът на ЦДГ №2 "Роза" с треньор

рова, Никол Ивова и Преслава Маринова.

При 8-годишните ансамбълът на "Анелия": Велина Венциславова, Дона Игнатова, Евгения Върбева, Емили Стоянова, Каролина Тошева и Росина Иванова, се нареди втори, а при 9-10-годишните ансамбълът на мездренския клуб: Божидара Върбева, Виолена Милоvsка, Денислава Георгиева, Екатерина Костова и Тихомира Бонева, отново беше без конкуренция.

В индивидуалната надпревара първи места заеха: при 7-годишните - Евгения Върбева и при 9-10-годишните (категория "Б") - Денислава Георгиева. С равен брой точки призовата втора позиция при най-големите (9-10-годишни) си поделиха Виолета Милоvsка, Екатерина Костова, Божидара Върбева и Калина Върбева. В същата възрастова група, но при "А" категория, сребърен медал завоюва Тихомира Бонева.

Възпитаничките на треньорките Лили Николова, Цветелина Цинцарска, Елеонора Бутакова и Глория Кръстева спечелиха общо 5 златни и 6 сребърни медала в отделните възрасто-

"Елит" (Стара Загора), "Акро" (Русе) и "ВИП" (Раднево).

От нашите момичета златни отличия заслужи ансамбълът 6-годишни деца на ОДЗ №1 "Мир" с наставник Цве-

Елеонора Бутакова: Александра Владиславова, Даниела Красими-

Лека атлетика

ПЪЛНА ХЕГЕМОНИЯ НА СК "АТЛЕТ"

15 медала - 8 златни, 5 сребърни и 2 бронзови, завоюва състезателите на СК "Атлет" (Мездра) на ДИП по планинско бягане, юноши и девойки младша възраст, мъже и жени на открито. Шампионската серия откри Милица Мирчева, която финишира първа при девойките мл. в-ст (10:04 мин.) на ДИП по планинско бягане в к. к. "Боровец" (28 май). Нейният съотборник Александър Йотовски се нареди втори при юношите мл. в-ст (23:41), а Росен Лолов от ЛК "Вирен" завърши пети при мъжете (59:29).

Седмица по-късно 16-годишният Тихомир Костов спечели първата си републиканска титла в своята кариера: той бе най-бърз в дисциплината 1500 м на ДИП за юноши и девойки мл. в-ст в столицата (4-5 юни) с време 4:15.94 мин. - негово лично постижение на тази дистанция. С два златни медала се окичи Александър Йотовски: на 2000 м с пр. (6:25.01) и на 3000 м (9:13.3). На същия шампионат Милица Мирчева е втора на 3000 м (11:01.4), а 14-годишната Ангелина Стефанова - трета на 2000 м стипълчейз (7:49.75).

Шампионът на 1500 м. при юношите мл. в-ст Тихомир Костов (№699)

Хегемонията на мездренските лекоатлети в средните и дългите бягания продължи на ДИП за мъже и жени в Сливен (11-12 юни), където те заслужиха 4 златни, 3 сребърни и 1 бронзово отличие. Ето нашите медалисти: 800 м 1. Сава Тодоров (1:54.30) 3. Иван Попов (1:54.83), 1500 м 1. Сава Тодоров (3:53.31) 2. Иван Попов (3:53.76), 3000 м с пр. 1. Митко Ценов (9:08.49) 2. Йоло Николов (9:18.09), 5000 м 1. Йоло Николов (14:59.73) 2. Митко Ценов (15:00.57).

Така Йоло Николов, Митко Ценов, Сава Тодоров и Иван Попов бяха включени в националния тим на България за участие в III Европейско отборно първенство по лека атлетика - Втора лига, което ще се провежда на 18-19 юни в Нови сад (Сърбия). Йоло ще бяга на 5000 м, Митко - на 3000 м с пр., Сава - на 3000 м, а Иван - на 800 и на 1500 м. В края на месеца Александър Йотовски и Милица Мирчева ще защитават спортната чест на нашата страна на VI Световно първенство за младежи по планинско бягане, домакин на което на 25 юни е Горења вас (Словения). Дватама ще се състезават съответно при юношите и девойките мл. в-ст.

ДЕТСКИ КОМПЛЕКС - МЕЗДРА

ГРАФИК

за заниманията през лятната ваканция

- I. 20 юни - 26 август 2011 г.: плувен курс за ученици (5 групи, басейн "Долче Вита", инструктор - Никола Стоянов)
 - II. 11 - 27 юли 2011 г.: четене и обсъждане на книги от задължителния списък на децата от начален курс (Детски комплекс, ръководител - Соня Цекова)
 - III. 28 юли - 15 август 2011 г.: занимания по приложно рисуване (Детски комплекс, ръководител - Мая Умарска)
 - IV. 16 август - 2 септември 2011 г.: занимания по танцово изкуство (Детски комплекс, ръководител - Каролина Кьолер).
- За контакти и записване:
0887 477 626, e-mail: dk_mezdra@abv.bg

Издава
Община Мездра и спомоществатели

ОБЩЕСТВЕНА РЕДКОЛЕГИЯ: Валентин Вълчев, Владимир Джаферски, г-р Герго Цонков, Ива Милчева, Маргарита Стефанова, Павлина Русева, Светла Дамяновска, Тодорка Василева, Рени Нинова. **Художник-фотограф:** Евгени Кучков.

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Кирил Раговенски 0885 685 986, **РЕДАКТОР НА БРОЯ:** Мирослав Гетов 0885 695 506

Всеки автор носи отговорност за публикациите си.

Ръкописи не се връщат. Хонорари не се изплащат. Броят е приключен редакционно в 13.00 часа на 21 юни.

Предпечатна подготовка и печат „Алекс Принт“ ЕООД - Враца

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:

Мездра, ул. „Хр. Ботев“ 27, ет. 4, Радиоцентър
e-mail: mezdra21vek@abv.bg

Думите отлитат, написаното остава

Еньовден

ЗА ЛЕЧИТЕЛКАТА БАБА РАДА,
ЖИВИЯ СТРАХ И БИЛЕТО НА РЖАНА

Калина ТОДОРОВА

Пролет е. Ржана, зелена и млада, събира птичите песни и шарените лазарски венци от алени лалета, теменужки и здравец. Цъфналите върби гаят с клони реката и мамят ранни пчели и пеперуди. Баба Рада е на прага, приведена и гологлава шепне тайнствени слова, върти в ръка завързаната на възел забрадка, мери с ла-

кът, после пак връзва с червения конец и пак върти, и пак шепти...

И така до три пъти. Вади въглен от "горела къща". Торбата със сладката папрат и "страшника" разгръща - страха гони. Ходила съм и при други лечителки, гледала съм ги и съм ги питала за болестта и билката, за баянките... Куршум са лели, въглени са гасили пред мен, с брадва злото "са секли", виждала съм билета всякаккви... И всеки път светът на народната медицина ме е удивлявал по най-неочакван начин, и всеки път съм си тръгвала от този праг още по-любопитна, с още по-нескрито желание да разгада, да достигна до коренчето на това хем изкуство, хем ритуал, хем "тайно знание"...

Билките, отварите и поливките с тях са най-лековити на

Гергьовден, на Спасовден и на Еньовден. "Сички бурени са лековни. До дека има тревичка, се е лековита", ала не на всеки е дадено тайните на природата да разгадава и да помага на другите. Гледам попуканите ръце на баба Рада и си казвам: "Тези селски, женски ръце страшен страх гонят... Вярно е, а не е за вярване! Онзи страх, който се все-

лява като болест в човека и мена за кротката жена, седнала на прага с две голи ръце и мъничко цветче - злото "да пребори"... Те ще останат винаги в мен. Такава беше една от последните ми срещи с лечителката баба Рада Иванчева от с. Зверино, която познаваше тайните на цветята и билките и цереше с помощта на народната медицина уплах и напикаване при децата, безплодие при жените, баеше за

от уроки и главоболие и от много други болести.

Но помня и първата. Бях чувала за нея - все с добро я споменавах болни и неволни, които бе излекувала и върнала надеждата в очите им. Бях чела за нея - все хубави думи на етнографа от Историческия музей във Враца Йорданка Манкова. А дойдох тук случайно - доведе ме краеведката на Зверино

Ивана Захаријева. Докато вървахме по стръмната пътека към дома на баячката в края на селото, сладкостната зверинчанка ми разказваше за билките на Ржана и болестите, които лекуват. Спомянаше си народни лекове от своето детство: ако измеш очите си с вода, в която са гасени въглища, главоболието ти ще премине; със заешка мас се налага набрало или натъртено месо, а "келите" върху детските колени лесно заздравяват с помощта на "меуричето". Попадах сякаш във вълшебен свят на припаци след стадата жилави балканджийчета, които ни от студ се плашат, ни от жега, ни от работа, ни от бедността и неволя... Само да са здрави! Скоро след раждането майките "задеват" шареното цедило с новородената рождба в него и тръгват - ра-

ботата не чака. Така те са из планината, по ливадите, по кошарите още не върстни. Ржана става част от тях и от животът им. Познават я.

Това си

мисля, докато подавам ръка на баба Рада и после, докато нейният брат, прибрал се от овчарлък, изважда от торбата различни билки и ги реди. "Познават я. Те са й деца. Планината има живот, има цар за всичко и те знаят къде да го търсят..." - продължават мислите ми. Заварихме баба Рада да бае "по дрехите" на изплашено дете, което не можеше да заспи. След като свърши, тя подаде билките, заръча на бабата детето да спи с дрехите и тогава за първи път заговори за страха: "Състрашило са е... Тръгнал е по телото страха! Ама нема страшно! Има лек! Това куче да го уплаши..." Попитах я защо говори за страха като за живо същество, а тя каза: "Е, то е живо, оди по тебе! Първо главата и сърцето, после ръце, крака - болката са мести, почва да оди по тебе... Затова трябва да се дириш навреме!" И не само при страха - за всяка болест е така и при всяка болест най-важното е "да се подириш навреме", смяташе тя.

Според нея думите й лекуват, лекуват и "бурените", както наричаше билките, събирани праз цялата година от планината, стига хората да дойдат "навреме", т. е. докато болестта не е напреднала и да повярват в положителния резултат. Спомяна си за мъчителните боледувания на своите майка и сестра - по седем години. Въздиша. "Е, како Радо, дай да ти целуна ръка, да си жива и здрава дълги години да помагаш..." - целува й ръка жената, преди да си тръгне, а тя ведро и дава последни наставления. Усмива се и говори кротко, дори срамежливо. Сега знам, че лекуваше и с човещина, доброта и благодетелство - с тях връщаше вярата и надеж-

дата в сърцата.

"Бегай страх из глава, бегай страх из очи, бегай страх из дробове..."

Държа за ръка малкия си син, а баба Рада връзва червения конец на забрадката: "Плювни тука!" Детето ме поглежда и изпълнява. Тя отново мери с лакът: "Не е много, его... не стигнал сърцето..." Вади въгленчето - малко, черно, лъскаво: "Как угасна тия въглени, така болес да угасне!" Докато подава сладката папрат и "страшника" цялото грейнало, празнично село сякаш се завърта пред очите ми... Наеждам се от онзи страх, който носи всеки от нас. Отново тръгва пътеката към миналото, момчетата от разбитата Ботева чета крачат по тези зелени горски усои, от страх предават и се крият чужди и свои, а зверинчани помагат на комитите: приютяват ги, хранят ги, превеждат ги през реката. Има я човещината... Поглеждам към сина си - беззащитно малко създание, вдигам очи към необятното... "И да дойдеш пак!" - мушка в ръката ми хартията с увитите билки - "Те от мене толко, па от Бога повече!" Ръката й е грапава и топла. Вдигам очи към усмихнатата лечителка: малка, загърбила своята болка и мъка, хорската "сече" със думи, цери с биле от планината... Светлината се връща, връща се покоя с майчината ласка и ветрецът от върховете - напевно ехо...

...Всеки път, когато болката припари и въпросът - "жив страх", заудря нощите, Еньовден идва с билето на Ржана и топлината на две женски ръце, понесли разлистена тревичка - злото да прогонят...

В следващите дни рожденици са:

Иван Коцев - кмет на с. Лютиброд, на 23 юни, 42 г.

Юли Пухалски - театрален режисьор, на 24 юни, 59 г.

Цветан Поповски - бизнесмен, на 24 юни, 49 г.

Росица Димитрова - кмет на с. Горна Бешовица, на 27 юни

Йордан Гергов - общински съветник, на 30 юни, 55 г.

Цветан Тодоров - бизнесмен, на 30 юни, 43 г.

Георги Валентинов - общински съветник, на 1 юли, 42 г.

Иванка Начева - журналист, на 4 юли
Методи Михов - ст. експерт в Общината, на 4 юли, 59 г.

ИСТОРИЧЕСКИ
КАЛЕНДАР

ЮНИ

1 юни 1975 г. - в Мездра официално е открит универсален магазин за детски стоки ДЕТМАГ. Той се намира до Съвета и просъществува до началото на 90-те год. на XX в. В момента сградата е банков офис на Postbank.

3 юни 1979 г. - на десния бряг на р. Искър край с. Лютиброд е открит паметен знак на баба Илияца. Белокаменният монумент с височина 1.50 м, който се намира срещу скалния феномен "Ритлите", е дело на местен каменоделец и е изграден в чест на прототипа на Вазовата героиня.

8 юни 1976 г. - провежда се учредителна сесия на ГОНС - Мездра. За председател на Изпълнителния комитет е избран Димитро Станчев, за зам.-председатели - Марин Даков, Камен Найденов и Петър Младенов (последният на обществени начала), за секретар - Йордан Иванов и др. Поради преминаването на Димитро Станчев на работа във Враца на 26.XII.1977 г. той е освободен от длъжност и на негово място е избран Марин Даков, който кметува до 3.X.1982 г.

13 юни 1945 г. - на път от фронта за Плевен на ж. п. гара Мездра тържествено са посрещнати войните от 1/11 оперативно отделение на Българската армия. Приветствие от името на гражданството произнася Христо Гергов (Желязко), а отговор от страна на воинците - майор Косто п. Атанасов - командир на отделението и началник на ешелона.

15 юни 1986 г. - на 52-годишна възраст във Враца умира Цанко Христов - поет, журналист и общественик. Роден на 18.X.1933 г. във Влашко село (дн. с. Царевец). Автор на стихосбирките "Сламено слънце" (1968), "Не дойдох като чужденец" (1969) "Сладкостен дъжд" (1970), "Жарва от звезди" (1979) и "Преображения" (1981) и на художествената повест "Юмрук свободна територия" (1982). Дългогодишен журналист във в. "Отечествен зов", зам.-главен редактор на алманах "Околчица" и председател на Окръжния съвет за култура.

16 юни 1937 г. - в деня на раждането на престолонаследника Симеон II в Мездра е основан клон на Юношеския туристически съюз, който е именуван Ю. Т. С. "Симеонъ, князь Търновски". За председател на клона е избран Антон Петков.

24 юни 1945 г. - на в. "Косматица" в планината Веслец край с. Кален за пръв път се провежда възпоминателен митинг в памет на Тотка Илиева (Роза) и сбор на партизаните от отряд "Гаврил Генов". На 1.VI.1961 г. на това място е открит паметник на загиналите партизани и ятаци през периода 1941 - 1944 г. Върху 12-метровия монумент, дело на скулптора Ценко Михов, са изписани имената на 56 загинали партизани и ятаци от района.

Изложби

От 20 май до 20 юни в НЧ "Христо Ботев - 1907" - гр. Роман гостува ретроспективната изложба на Светла Дамяновска "20 години в цветове и образи". Експозицията включва 20 творби от периода 1991 - 2011 г. в два жанра: колажи и живописвани пластмаски. Те са от личната колекция на авторката и са своего рода "представителна извадка" - 10% от около 200-те творби, които тя е създала през последните две десетилетия. Подборката показва най-характерните произведения за различните периоди от творчеството на художничката. Тези 20 творби са "неприкосновен запас", който, по думите на Дамяновска, не подлежи нито на продаване, нито на подаряване, но, разбира се, може да бъде излаган - за удоволствие на ценителите на изобразителното изкуство.

На 9 юни в НЧ "Просвета - 1925" - гр. Мездра беше открита авторска фотоизложба на Цветко Стеев. Върху 18 цветни фотографии, направени у нас и в Италия, авторът не само е заснел чудесни природни и градски пейзажи, но е успял да улови и моменти от живота на обикновените хора. Това не е първата представителна експозиция на Стеев, който е дългогодишен фотограф-любител. В нея обаче ясно личи афинитетът му към красотата и изменчивостта на природата (нейната капризна и опасна прелест), личи и дълбок психологизъм, проявяващ се при кадрите с човешко присъствие.

Деца на Мездра

МАЙКЪЛ

2 години и 7 месеца